

การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

PROMOTING USING LOCAL CURRICULUM OF SCHOOLS UNDER KANCHANABURI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

อรุณสวัสดิ์ แก้วพิภพ¹ สาโรจน์ เผ่าวงศากุล²
Aroonsawat Kaewpipop¹ Saroch Pauwongsakul²

Received: 2 June 2023, Revised: 21 June 2023, Accepted: 8 July 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่น และ 2) เปรียบเทียบ การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 303 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี ของเชฟเฟ้ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1. การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพ ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการส่งเสริม สนับสนุน

2. การเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการส่งเสริม สนับสนุน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

คำสำคัญ : การส่งเสริมการใช้, หลักสูตรท้องถิ่น

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study promoting using local curriculum, and 2) compare promoting using local curriculum of basic educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, divided by school sizes. The research samples were 303 school administrators and teachers by using the stratified random sampling technique based on school sizes. The research instrument was the five-rating scaled questionnaire with the content validity values between 0.67-1.00 and the reliability value in 0.98. The statistics for analyzing the data contained the percentage, mean, standard deviation, one-way analysis of variance and the pair testing with Scheffe's method at the 0.05 statistical significance level.

The research results revealed that:

1. Promoting using the local curriculum of the basic educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 in overall was in the much level. When looking into each aspect, it found that the practices of every aspect revealed in the much level. When ranking from the most to the least, it showed the aspects of supervision for quality, managing local curriculum framework and promotion and support.

2. The comparison of promoting using local curriculum of the basic educational institutions under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, divided by school sizes in overall found differences at the statistical significance. When looking into each aspect, it implied that the aspects of managing local curriculum framework and promotion and support were different at the statistical significance. The large-scale schools had promoting local curriculum of basic educational institutions more than medium-scale schools.

KEYWORDS: promoting using, local curriculum

1 นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อีเมล kaewpipop08@gmail.com

2 อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อีเมล sengcomm@kru.ac.th

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2545) ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หากระบบการจัดการศึกษามีคุณภาพ ก็ย่อมทำให้คนไทยเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ ดังพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ที่ทรงตรัสเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2550 ความว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือ อันสำคัญในการพัฒนาความรู้ความคิดความประพฤติที่คนคิดค่านิยมและคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพการพัฒนาอย่างทำได้สะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว” ระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมมีเครื่องมือที่ดี คือ หลักสูตร หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา หลักสูตรที่ดีควรตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา จัดประสบการณ์และกิจกรรมหลายๆ อย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล มีเนื้อหาสาระเรื่องที่สอนเพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็นและมีพัฒนาในทุกด้านและตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่ดีจำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้ในหลักการสำคัญของหลักสูตรแกนกลางได้กำหนดไว้ว่าเป็นหลักสูตรการศึกษาที่ตอบสนอง การกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพของท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยที่ระบบการศึกษาจะต้องมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และให้สถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน อีกทั้งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ภายใต้การดูแลรับผิดชอบในเขตพื้นที่ให้จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันในระดับชาติ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นจะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน มีความรักความภาคภูมิใจในบ้านเกิดเมืองนอน และท้องถิ่นของตน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นปัญหาการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นคือ ความไม่ชัดเจนของหลักสูตร ทั้งส่วนของเอกสารของหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ปัญหา ความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ปัญหาในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนที่มีอยู่ในปัจจุบันมีหลายด้านอยู่ด้วยกัน เช่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสมกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น องค์ประกอบของหลักสูตรไม่ครบถ้วน การจัดทำหลักสูตรขาดการวิเคราะห์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีส่วนในการจัดทำหลักสูตร การขาด การนำหลักสูตรที่มีไปใช้อย่างจริงจัง การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถหรือครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ออกแก่นักเรียนและชาววิศดอุปกรณที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น เครื่องดนตรีไทยพื้นบ้าน อีกทั้งยังขาดการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่นอย่างจริงจัง (ฉัตรอนันต์ ศรีสา, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อทราบและตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นแก่สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายเฉพาะของคำที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. การส่งเสริม หมายถึง การให้ความสำคัญและการขยายขอบเขตในโครงการหรือกิจกรรมให้ตีมีคุณภาพสมบูรณ์ขึ้นด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ บุคลากร ความรู้ โอกาส และกำลังใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้และเป็นรูปธรรม สามารถจะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน
2. หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ได้คิดค้น มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ ปัญหาของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ
3. การใช้หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง วิธีในการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นทั้งในด้านการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น จัดตารางการเรียนการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอนและด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้การดำเนินการตามแนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต้องดำเนินการประกอบด้วย 3 ดังนี้
  - 3.1 ด้านการส่งเสริม สนับสนุน ประกอบด้วย กลุ่มงานการพัฒนาบุคลากร การกำหนดนโยบายที่จะช่วยผลักดันการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการและสร้างความตระหนักแก่ผู้บริหาร การพัฒนาศักยภาพของครูเพื่อรับการนิเทศติดตามเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การพัฒนาความก้าวหน้าด้านวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มงานการสนับสนุนงบประมาณ และทรัพยากร การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างเพียงพอ การจัดลำดับความสำคัญของการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร การจัดการด้านทรัพยากร บุคคล และการบริหารด้านวัสดุและสื่อการเรียนต่าง ๆ กลุ่มงานการเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการ การประชาสัมพันธ์เรื่อง

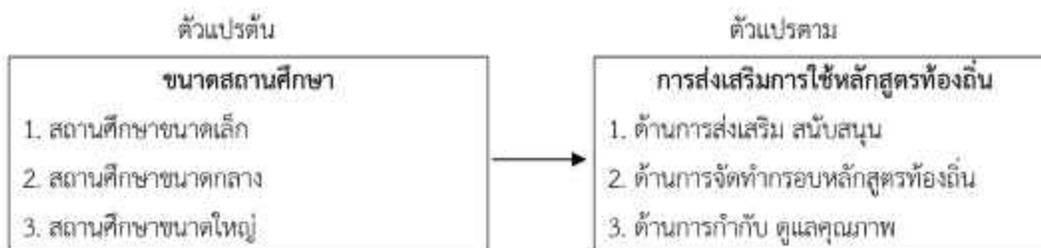
หลักสูตร การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดทำคลังความรู้ที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถค้นคว้าแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ ได้

3.2 ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนการดำเนินการประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ การดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น การรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำความคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ มาปรับปรุงกรอบหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น การเสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา/คณะกรรมการระดับท้องถิ่น เพื่อให้ความเห็นชอบ

3.3 ด้านการกำกับ ดูแลคุณภาพ ประกอบด้วยกลุ่มงานการประกันคุณภาพ การพัฒนาระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเครื่องมือมาตรฐานในระดับชั้น เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำฐานข้อมูลคุณภาพการศึกษาระดับชาติ การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ กลุ่มงานการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ เป็นสิ่งสะท้อนคุณภาพที่แท้จริงของ การศึกษา คือคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของกระบวนการจัดการศึกษาทั้งหมด เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กลุ่มงานการวิจัย ติดตามผลการใช้หลักสูตร การวิจัย และพัฒนาหลักสูตร การวิจัย ติดตามผลการใช้หลักสูตร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดการบริหารหลักสูตรท้องถิ่น ของแนวทางการบริหารหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้กำหนดแนวคิดการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นเชิงระบบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 1,415 คนจากสถานศึกษา 78 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 303 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

2.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ขนาดสถานศึกษา จำนวน 4 ข้อ

2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 34 ข้อ เกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่น ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

คำถามทุกข้อได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และผู้ทรงคุณวุฒิตามขั้นตอนอย่างสมบูรณ์ โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับลักษณะกลุ่มพฤติกรรม (IOC) พบว่า ข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จำนวน 24 ข้อ ดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.67 จำนวน 10 ข้อ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มี 3 คือ ด้านการส่งเสริม สนับสนุน ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการกำกับ ดูแลคุณภาพ

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเครื่องมือตามคำนิยามของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 และวัตถุประสงค์หลัก จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 2 ตอน

3.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอยาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง

3.5 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจนและความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 ขึ้นไปถือจึงว่า ข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 24 ข้อ ดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 จำนวน 10 ข้อ

3.6 นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ (tryout) กับโรงเรียนใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) การพิจารณาความเชื่อมั่นดูจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นที่ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.75 พบว่าแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3.7 นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถามและนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 การวิจัยโดยการสังเกตใช้การเฝ้าสังเกต ไม่มีการกำหนดปัจจัยเสี่ยง หรือสิ่งแทรกแซง เป็นแบบการวิจัยการสำรวจ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการ และงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีถึงผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 303 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และทุกฉบับมีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.)

3. การเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบว่า มีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยได้ใช้สถิติในการศึกษา ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 ความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง
  - 2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพ ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่นและด้านการส่งเสริม สนับสนุน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม

การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการส่งเสริม สนับสนุน	4.65	0.33
2. ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น	4.68	0.35
3. ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพ	4.70	0.35
รวมเฉลี่ย	4.68	0.33

2. การเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น และด้านการส่งเสริม สนับสนุน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ดังปรากฏในตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวม

การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ขนาดของสถานศึกษา						F	Sig
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการส่งเสริม สนับสนุน	4.70	0.31	4.60	0.33	4.70	0.32	3.58*	.029
2. ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น	4.73	0.33	4.61	0.36	4.75	0.33	5.19**	.006
3. ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพ	4.73	0.35	4.66	0.36	4.75	0.34	2.48	.086
รวมเฉลี่ย	4.72	0.31	4.63	0.34	4.74	0.33	3.85*	.022

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวม

ขนาดของสถานศึกษา	$(\bar{X})$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.72	4.63	4.74
สถานศึกษาขนาดเล็ก	4.72	-	0.09 (0.167)	0.02 (0.959)
สถานศึกษาขนาดกลาง	4.63	-	-	0.11* (0.043)
สถานศึกษาขนาดใหญ่	4.74	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ระหว่างสถานศึกษาขนาดกลางกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์ในการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นได้มีประสิทธิภาพมากกว่าในอดีต ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปฏิญญา จริตไทย (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กำหนดนโยบายให้ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ จัดหาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสมกับหลักสูตรและการเรียนการสอนและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ใช้และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และบทบาทผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูในภาพรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 ด้านการส่งเสริม สนับสนุน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการกำหนดนโยบายที่จะช่วยผลักดันการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการและสร้างความรู้และความตระหนักให้แก่ครูในเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นและเปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้หรือประชาชนชาวบ้านและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิทัศน์ อินทร์ฉ่ำ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารและรองผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการที่มีต่อการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน คือ การเตรียมบุคลากรการจัดบุคลากรเข้าสอนตามหลักสูตรการบริหารและบริการวัสดุหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ด้านการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรครูมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ บุคลากรครูมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่นและบุคลากรครูมีการดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทิดศักดิ์ บุญรินทร์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นสิ่งแวดล้อมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการร่างหลักสูตรท้องถิ่นสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านกำกับ ดูแลคุณภาพ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ บุคลากรครูมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและมีการวิจัย ติดตามผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ สายสินธุ์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศและการติดตามผลการใช้ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร ด้านการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดกลางมีบุคลากรจำนวนไม่มาก อาจมีครูไม่ครบทุกกลุ่มสาระ บริบทของท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านอาจมีไม่หลากหลาย เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนบุคลากรมาก มีครูครบทุกกลุ่มสาระ มีบริบทของท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านที่มีความหลากหลาย จึงทำให้การจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางสรุปได้ว่า สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสงกรานต์ วรรณพุดติ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายชั้นตอนอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเรียงลำดับ พบว่า โดยรวมและรายชั้นตอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมหลักสูตรของ ศุภธิดา ศรีพงษ์วิวัฒน์ (2551) การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตรเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศและส่งเสริม การใช้หลักสูตร การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร ซึ่งการสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้สอนนับว่า สำคัญและจำเป็น กำลังคน/จัดสรรงบประมาณ ในการปฏิบัติงานหลักสูตรสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ จะต้องเป็นผู้สอนที่สามารถสอนวิชาที่กำหนดไว้ได้ สื่อการเรียนการสอน/อาคารสถานที่ เมื่อมีสื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นการสอนและการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนย่อมทำได้หลายรูปแบบ ทำให้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การที่ผู้สอนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีอย่างสม่ำเสมอและสามารถส่งเสริมคุณภาพของการทำงานให้ดีขึ้นเรื่อยๆ การเพิ่มทุนขวัญและกำลังใจ ขวัญและกำลังใจเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จอย่างดี มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การนิเทศ/การติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ/การติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน การแนะแนวการศึกษา บริการการแนะแนว เป็นสิ่งสำคัญมาก และเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การใช้หลักสูตรบรรลุผล และการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร หน่วยงานนี้ควรหาทางสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตรให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรด้วยความมั่นใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- 1.3 ผู้บริหารควรเผยแพร่หลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ
- 1.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษา เรื่องการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นโดยการบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
- 2.2 ควรศึกษา เรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- งามนิง กุลกัน. (2555). *การจัดการองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของตำบลอ้อมเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (ปริญญาณิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ฉัตรดนัย ศรีสา. (2564). *ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/614845>.
- เทิดศักดิ์ บุญรินทร์. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรการฝึกประสบการณ์งานอุตสาหกรรมของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. (ปริญญาณิพนธ์ ปริญญาดุขฎิบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- นิทัศน์ อินทร์ดำ. (2556). *แนวทางการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. (ปริญญาณิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- ประสิทธิ์ สายสินธุ์. (2552). *การศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา. (ปริญญาณิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

- วิชัยร พลดี. (2558). *กระบวนการบริหารหลักสูตร*. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/411153>.
- ศุภธิดา ศรีพงษ์วิวัฒน์. (2551). *แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร*. เข้าถึงได้จาก <https://eclassnet.kku.ac.th>.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สงกรานต์ วรรณพุดติ. (2559). *การศึกษาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา*. (ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- เอกวิทย์ กนกพิชญ์กุล. (2544). *การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย*. (ปริญญาานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันราชภัฏ เชียงราย, เชียงราย.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.